

PEDAGOGIKA

XXII

RADA NAUKOWA

Krzysztof JAKUBIAK, Uniwersytet Gdański
Wiesław JAMROŻEK, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Izabela KRASIEJKO, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Dominik KUBICKI, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Svitlana LUPIY, Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie
Andrzej MEISSNER, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie (przewodniczący)
Jozef PŠENAK, Uniwersytet w Žilinie
Kazimierz RĘDZIŃSKI, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Grażyna RYGAL, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Dymitr STROWSKI, Uralski Uniwersytet Federalny w Jekaterynburgu
Adam WINIARZ, Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach

LISTA RECENZENTÓW

Witold CHMIELEWSKI, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
Filia w Piotrkowie Trybunalskim
Romuald GRZYBOWSKI, Uniwersytet Gdański
Velta ĻUBKINA, Rēzeknes Augstskola – Łotwa
Stanisław MEDUCKI, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Bohumil NOVÁK, Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu
Jerzy POTO CZNY, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie
Eleonora SAPIA-DREWNI AK, Uniwersytet Opolski
Kazimierz SZMYD, Uniwersytet Rzeszowski
Janusz SZTUMSKI, Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfa ntęgo
w Katowicach
Ewa WYSOCKA, Uniwersytet Śląski

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

PEDAGOGIKA

tom XXII

pod redakcją
Kazimierza Rędzińskiego
Mirosława Łapota

Częstochowa 2013

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Dariusz JAWORSKI
Mirosław ŁAPOT

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2013

ISBN 978-83-7455-378-0
ISSN 1734-185X

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

EDUKACJA JAKO PRZESTRZEŃ POTRZEB I WARTOŚCI: REFLEKSJE I IMPLEMENTACJE

Dominik KUBICKI

- Prawda a kwestie egzystencji: człowieczy podmiot a edukacja jako „kulturowa”
inicjacja, społeczeństwo a historia jako „wgląd” w swą cywilizacyjną tożsamość 15

Grażyna MIŁKOWSKA

- Kontrowersje wokół podmiotowości uczniów. Próba analizy 37

Stanisław Czesław MICHAŁOWSKI

- Zdążanie do mądrego życia. Spotkania dialogowe a bycie w pełni człowiekiem 47

Лариса КОВАЛЬЧУК

- Методологічні засади дослідження культурної парадигми освіти у контексті
викликів процесів глобалізації 77

Paweł ZIELIŃSKI

- Wzorce starochińskiego humanizmu w edukacji 87

Ореста КЛОЦІАК

- Філософські засади академічно-громадського навчання у системі
університетської освіти США 97

Edyta SKOCZYLAS-KROTLA

- Radość w procesie wychowania 105

Maria JANUKOWICZ

- Wymiar przerw międzylekcyjnych w szkołach podstawowych 111

Agata WOŹNIAK-KRAKOWIAN

- Syndrom wypalenia zawodowego nauczycieli 119

Stanisław KORCZYŃSKI

- Co stresuje mężczyzn w pełnieniu roli nauczyciela? 133

Monika STAWIARSKA-LIETZAU

- Skłonność do podejmowania ryzyka jako cecha wspierająca rozwój kompetencji
kluczowych 147

Daniel KUKLA

- Pedagogika pracy w konstelacji krajowych ram kwalifikacji 157

Elżbieta KORNACKA-SKWARA

- Wykorzystanie sprzężenia zwrotnego do udzielania pomocy rodzinie
w sytuacji emigracji 165

CZEŚĆ II**EDUKACJA JAKO MIEJSCE PRAKTYK MIĘDZYKULTUROWYCH**

Ilona COPIK

- Pedagogika miejsca – kultura lokalna a kształtowanie się tożsamości
współczesnego człowieka 179

Małgorzata PIASECKA

- Wyzwania dla edukacji europejskiej 191

Monika ADAMSKA-STAROŃ

- Człowiek w przestrzeni „pomiędzy” – rozważania o spotkaniu z *Innym*
jako sytuacji edukacyjnej 207

Edyta WIDAWSKA

- Kształcenie osób z niepełnosprawnością w świetle zasady równego traktowania
a przestrzeni Internetu 217

Vlasta CABANOVA

- Etnopedagogika a výchova k iným kultúram v Slovenskej Republike 231

Iwona WAGNER

- Teoretyczno-praktyczne implikacje nowej analizy instytucjonalnej i jej przydatność
w ocenie skutków transformacji 243

Beata LUKASIK

- Edukacja akademicka przestrzenią wdrażania studenta do poznawczej
i egzystencjalnej autonomii 253

Jarmila ZACHAROVÁ

- Komparácia vývinu vysokého školstva na Slovensku v XX. a v XXI. storočí 259

Галина П'ЯТАКОВА

- Особливості підготовки магістрів філології в університетах України,
Польщі та Росії 279

Олексій КАРАМАНОВ

- Освітній простір і навчальне середовище в контексті міжкультурної комунікації
в музеї 291

Марія ВАСИЛИШИН

- Концепція „storytelling” у контексті співпраці школи і музею 301

Adrianna SARNAT-CIASTKO

- „Moja szkoła nie stanie się przeszkodą w mojej edukacji” –
obraz szkoły w motcie ucznia w odniesieniu do teorii skryptu 313

Jana DZURIAKOVÁ

- Tatry v slovenskej a poľskej literatúre vyjadrujúce vzájomnú súvislosť poľského
a slovenského národa 327

CZEŚĆ III**Z DZIEJÓW MYŚLI PEDAGOGICZNEJ I OŚWIATY**

Andrzej SKWARA

- Przemiany kulturowe we Francji okresu Oświecenia 339

<hr/>	
Світлана ЛУПІЙ	
Родина в польському мистецтві: історико-культурний і мистецький аспекти	349
Андрій ПРОКІП	
Діяльність Михайла Галущинського (1878–1931) у справі розвитку українського шкільництва	371
Міросław ŁAPOT	
Rozwój żydowskiego szkolnictwa świeckiego we Lwowie w latach 1772–1879	383
Jadwiga SUCHMIEL	
Idea i organizacja galicyjskiej akcji „Dzieci na wieś”	399
Казимierz RĘDZIŃSKI	
Miejska Szkoła Męska w Tomaszowie Mazowieckim w latach 1880–1914	409
Ева KULA	
Nauczyciele Rosjanie w szkołach średnich Królestwa Polskiego w okresie przejściowym (1864–1873)	443
Ева SZCZUDŁO	
Szkolnictwo w Jaworznie w okresie Drugiej Rzeczypospolitej	457
Елигиуш МАЛОЛЕПСZY, Аркадиуш ПЛОМИŃSKI	
Kultura fizyczna i turystyka w szkołach rolniczych oraz w działalności Więjskich Uniwersytetów Ludowych w II Rzeczypospolitej	467
Тeresa DROZDEK-МАЛОЛЕПША	
Problematyka wychowania fizycznego i sportu dziewcząt i młodzieży żeńskiej szkolnej w Polsce w świetle czasopisma „Start” (1927–1936)	479
Іzabela ZIMOCH-PIASKOWSKA	
Efektywność nauczania w liceach ogólnokształcących w Częstochowie w latach 1948–1961	491
Іzabela WRONA-MERYK	
Żeńska Szkoła Przemysłowo-Handlowa Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Częstochowie w latach 1918–1928	519
Кatarzyna ZALAS	
Działalność Opieki Szkolnej przy Publicznej Szkole Powszechnej nr 22 w Częstochowie w latach 1934–1939	531
Казимierz RĘDZIŃSKI, Іzabela WRONA-MERYK	
Żydowskie stowarzyszenia studenckie we Lwowie (1890–1918)	545
RECENZJE	
Мaria JANUKOWICZ	
[rec.] Bogusław Śliwerski, <i>Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2012, ss. 384	563
Рaweł ZIELIŃSKI	
[rec.] Arthur Brühlmeier, <i>Kształcenie człowieka</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011, ss. 250	567

Jarosław JAGIEŁA [rec.] Alice Morgan, <i>Terapia narracyjna. Wprowadzenie</i> , tłum. Grzegorz Baster, Wydawnictwo PARADYGMAT, Warszawa 2011, ss. 137	573
---	-----

KRONIKA NAUKOWA

Mirosław ŁAPOT O rozwoju nauk pedagogicznych w uniwersytecie klasycznym w murach Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki we Lwowie (maj 2013)	581
Paweł ZIELIŃSKI Sprawozdanie z IX Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Historia. Społeczeństwo. Edukacja” 28–29 września 2013 r.	585
Nota o Autorach	593

CONTENTS

PART I

EDUCATION UNDERSTOOD AS SPACE OF REQUIREMENTS AND VALUES: REFLECTIONS AND IMPLEMENTATIONS

Dominik KUBICKI

- The Truth and Questions of Existence: Man as a Subject and Education as “Cultural”
Initiation, Society and History as an “Insight” into Its Civilizational Identity 15

Grażyna MIŁKOWSKA

- Controversies over Human Subjectivity – an Attempt at Analysis 37

Stanisław CZESŁAW MICHAŁOWSKI

- Following Way to Wisdom of Life. Dialogue Meetings and Being a Human 47

Лариса КОБАЛЬЧУК

- Methodological Research Principles of the Cultural and Education Paradigm
in the Context of Globalization Processes 77

Paweł ZIELIŃSKI

- Models of Early Chinese Humanism in Education 87

Орест КЛОИЦАК

- Philosophical Foundations of Public University Education in USA 97

Edyta SKOCZYLAS-KROTLA

- The Joy in the Process of Education 105

Maria JANUKOWICZ

- The Meaning of School Breaks in the Primary Schools 111

Agata WOŹNIAK-KRAKOWIAN

- Teacher’s Burnout Syndrome 119

Stanisław KORCZYŃSKI

- What Stresses Men While Performing the Role of a Teacher? 133

Monika STAWIARSKA-LIETZAU

- Risk Propensity as a Supporting Key Competencies Development Feature 147

Daniel KUKLA

- Work’s Pedagogy in the Constellation of the National Qualifications Framework 157

Elżbieta KORNACKA-SKWARA

- Feedback as a Way to Assist the Family in a Emigration Case 165

PART II

EDUCATION AS A INTERCULTURAL PRACTICE PLACE

Ilona COPIK	
Pedagogy of Place – the Local Culture in Case of Modern Human’s Identity Formation	179
Małgorzata PIASECKA	
Challenges for European Education	191
Monika ADAMSKA-STAROŃ	
Human “in Between” Space – Reflections about the Meeting with the Other as the Educational Situation	207
Edyta WIDAWSKA	
People with Disabilities Education in Context of the Principle of Equal Treatment and Internet Space	217
Vlasta CABANOVA	
Ethnopedagogy and Education to Different Cultures in the Republic of Slovakia	231
Iwona WAGNER	
Theoretical and Practical Implications of Institutional Analysis and its Suitability in the Effects of Transformation Assessment	243
Beata LUKASIK	
Academical Education as a Space for Implementation of a Student to Cognitive and Existential Autonomy	253
Jarmila ZACHAROVÁ	
The Comparison of the Development of Higher Education in Slovakia in XX. and XXI. Century	259
Галина П’ЯТАКОВА	
The Peculiarities of Preparing the Masters of Philology in Ukrainian, Polish and Russian Universities	279
Олексій КАРАМАНОВ	
Environment Education and Intercultural Communication as a Teaching in the Museum	291
Марія ВАСИЛИШИН	
The Concept of “Storytelling” in the Context of Cooperation Between the School and the Museum	301
Adrianna SARNAT-CIASTKO	
“My School Won’t Become an Obstacle in My Education” – an Image of the School in Student’s Motto in View of the Script Theory	313
Jana DZURIAKOVÁ	
Tatras in Slovak and Polish Literature. Mutual Connection in Slovak and Polish Nation	327

PART III

FROM HISTORY OF PEDAGOGICAL THOUGHT AND EDUCATION

Andrzej SKWARA	
Cultural Changes in France During the Enlightenment	339
Switłana LUPIJ	
Family in the Polish Art: Historical-Cultural and Artistic Aspect	349
Андрій ПРОКІП	
The Activities of Michael Halusczyński (1878–1931) in the Case of the Ukrainian Education Development	371
Mirosław ŁAPOT	
The Development of Secular Jewish Education in Lvov in 1772–1879	383
<u>Jadwiga SUCHMIEL</u>	
The Idea and Organisation of the “Children Visit the Countryside” Campaign	399
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
The Municipal School in Tomaszów Mazowiecki in the Years 1880–1914	409
Ewa KULA	
Russians Teachers in Secondary Schools in the Kingdom of Poland During the Transition Period	443
Ewa SZCZUDŁO	
Education of the City Jaworzno During the Period of Interwar (1918–1939)	457
Eligiusz MAŁOLEPSZY, Arkadiusz PŁOMIŃSKI	
Physical Education and Tourism in Agricultural Schools and the Activity of Rural People’s Universities in the Second Republic	467
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	
Challenges of Physical and Sport Education of Girls and Female Youth in Education in <i>Start</i> Magazine (1927–1936)	479
Izabela ZIMOCH-PIASKOWSKA	
The Effectiveness of Teaching in Secondary Schools in Częstochowa in the Years 1948–1961	491
Izabela WRONA-MERYK	
Industry and Commerce Female School of the Resurrection Sisters in Częstochowa During 1918–1928	519
Katarzyna ZALAS	
Public School No. 22 in Częstochowa as Enterprise of Educational Care in Years 1934–1939	531
Kazimierz RĘDZIŃSKI, Izabela WRONA-MERYK	
Jewish Student Associations in Lviv (1890–1918)	545

REVIEWS

Maria JANUKOWICZ	
[rev.], Bogusław Śliwerski. <i>Pedagogika ogólna. Podstawowe prawidłowości</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2012, ss. 384	563

Paweł ZIELIŃSKI [rev.], Arthur Brühlmeier, <i>Kształcenie człowieka</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011, ss. 250	567
Jarosław JAGIEŁA [rev.], Alice Morgan, <i>Terapia narracyjna. Wprowadzenie</i> , tłum. Grzegorz Baster, Wydawnictwo PARADYGMAT, Warszawa 2011, ss. 137	573
SCIENTIFIC CHRONICLE	
Mirosław ŁAPOT About the Development of Pedagogic Studies at the Classical University Placed in the National University of Iwan Franko in Lvov (may 2013)	581
Paweł ZIELIŃSKI Report from IX International Scientific Conference „History – Society – Education”, 28–29 September 2013	585
Authors	593

Nota o Autorach

Dominik KUBICKI –	dr hab., prof. w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu
Grażyna MIŁKOWSKA –	dr, Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości
Stanisław Czesław MICHAŁOWSKI –	dr, Bielsko-Biała
Лариса КОВАЛЬЧУК –	doc. dr, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie
Paweł ZIELIŃSKI –	dr, AJD w Częstochowie
Орест КИОИЦАК –	mgr, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie
Edyta SKOCZYLAS-KROTLA –	dr, AJD w Częstochowie
Maria JANUKOWICZ –	dr, AJD w Częstochowie
Agata WOŹNIAK-KRAKOWIAN –	dr, AJD w Częstochowie
Stanisław KORCZYŃSKI –	dr hab. prof. Uniwersytetu Opolskiego
Monika STAWIARSKA-LIETZAU –	dr, AJD w Częstochowie
Daniel KUKLA –	dr, AJD w Częstochowie
Elżbieta KORNACKA-SKWARA –	dr, AJD w Częstochowie
Ilona COPIK –	dr, Uniwersytet Śląski
Małgorzata PIASECKA –	dr, AJD w Częstochowie
Monika ADAMSKA-STAROŃ –	dr AJD w Częstochowie
Edyta WIDAWSKA –	dr, Uniwersytet Śląski
Vlasta CABANOVÁ –	doc. dr, Uniwersytet w Żylinie – Słowacja

Iwona WAGNER –	dr hab. prof. AJD w Częstochowie
Beata ŁUKASIK –	dr, AJD w Częstochowie
Jarmila ZACHAROVÁ –	dr, Uniwersytet w Żylinie – Słowacja
Галина П’ЯТАКОВА –	doc. dr, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie
Олексій КАРАМАНОВ –	doc. dr, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie
Марія ВАСИЛИШИН –	mgr, Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie
Adrianna SARNAT-CIASTKO –	mgr, AJD w Częstochowie
Jana DZURIAKOVÁ –	dr, Uniwersytet w Żylinie – Słowacja
Andrzej SKWARA –	dr, AJD w Częstochowie
Switłana LUPIJ –	prof. dr hab., Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie
Андрій ПРОКІП –	dr, Lwowska Akademia Komercyjna
Mirosław ŁAPOT –	dr, AJD w Częstochowie
<u>Jadwiga SUCHMIEL</u> –	dr hab. prof. Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi
Kazimierz RĘDZIŃSKI –	dr hab. prof. AJD w Częstochowie
Ewa KULA –	dr, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Ewa SZCZUDŁO –	mgr, doktorantka AJD w Częstochowie
Eligiusz MAŁOLEPSZY –	dr hab. prof. AJD w Częstochowie
Arkadiusz PŁOMIŃSKI –	mgr, AJD w Częstochowie
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA –	dr, AJD w Częstochowie
Izabela ZIMOCH-PIASKOWSKA –	mgr, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Galewicach
Izabela WRONA-MERYK –	mgr, AJD w Częstochowie
Katarzyna ZALAS –	mgr, AJD w Częstochowie
Jarosław JAGIEŁA –	dr hab. prof. AJD w Częstochowie